

EL LLENGUATGE

26/III/1929

Només i no més

L'adverbi només no és altra cosa que una locució adverbial que s'ha convingut escriure amb els seus components enllaçats, formant un sol mot. La seva pronunciació usual, dins el català oriental, amb un so de u a la primera síl·laba, «numés», indica clarament que és unànimement sentit com un sol mot i que s'ha esvair la noció que prové de l'aglutinació de dos elements. Només equival a solament o tan sols, amb els quals és normalment intercanviable: Només ho sabia jo. Només me n'interessa una. Però, tal com vam comentar en una altra ocasió, no aconsellariem de recórrer a només —en lloc de solament— en una construcció com Estudiava no solament català sinó també piano.

Malgrat aquesta determinació tan clara i fixada de l'adverbi només, encara algunes vegades algú no sap distingir-lo del conjunt no més. De fet, aquest conjunt no és gaire usual, i en els seus diversos casos d'aplicació té expressions concurrents i potser preferibles (prou, pel cap alt, a tot estirar, com a màxim), però no es pot pas negar que la coincidència no més és possible i tal vegada en algun cas fóra fins i tot difícil de substituir. Convé, aleshores, distingir entre només que ja hem exemplificat, i no més separat, conjunt al qual podríem recórrer en oracions com ara les següents. No més guerres! (Prou guerres! Que n'entriï cinc però no més (...cinc i prou, o ... cinc però cap més. Eren no més de cinquanta (Eren cinquanta pel cap alt... a tot estirar). En un cas com ara el següent: Que éreu gaire bella? —No més que l'altra vegada, segurament evitaríem, espontàniament, la coincidència no més amb la intervenció de la negació pas: No pas més que l'altra vegada.

ALBERT JANE